

*Petru Maior University of Tg.-Mureș
Faculty of Economics, Law and Administration
Finance and Accounting Department*

IMPACTUL OPINIEI DE AUDIT ÎN PERCEPȚIA INVESTITORILOR – REZULTATE EMPIRICE PE B.V.B.

**Prof. univ. dr.
Tatiana DĂNESCU**

**Lect. univ. dr.
Ioan Ovidiu SPĂTĂCEAN**

Al V-lea Congres al profesiei de auditor financiar din România, București, 3 Noiembrie, 2017

Abordarea cercetării

❑ Premisa:

- **Integritatea și credibilitatea** situațiilor financiare auditate

❑ Obiectiv general:

- **Evaluarea consecințelor opiniei de audit** asupra prețurilor de tranzacționare ale activelor financiare.

❑ Obiective specifice:

- Identificarea **ajustărilor de audit cuantificabile** și
- Evaluarea **impactului** în poziția financiară a entităților cotate
- Identificarea și analiza **anomaliilor de preț**

❑ Eșantion:

- **rapoarte de audit a 32 entități** din perioada 2008-2016 (25 entități compun indicele BET XT și 7 entități listate pe AeRO)

❑ Metodologie :

- **Inspecția prețurilor de tranzacționare și a indicelui BET;**
- **Examinarea rapoartelor de audit;**
- **Analiza efectului denaturărilor prezentate în rapoarte de audit.**

Evidențe empirice – analiza coeficienților de corelație între variația prețului și variația indicelui BET

Intensitate	Tip	Valoare	Nr. emitenți	Distribuție pe sectoare de activitate
Medie – puternică	Indirectă	$\rho < (-) 0,50$	6	Administrarea investițiilor (1); Administrarea piețelor financiare (1); Construcții (1); Energetic (2); Industrie (1)
Scăzută	Indirectă	$\rho > (-) 0,35$ $\rho < 0$	3	Administrarea investițiilor (2); Bancar (1)
Scăzută	Directă	$\rho > 0$ $\rho < (+) 0,40$	11	Administrarea investițiilor (2); Bancar (1); Energetic (3); Industrie (5)
Medie – puternică	Directă	$\rho > (+) 0,40$	2	Administrarea investițiilor (1); Industrie (1)

Constatări:

- legătură de intensitate medie/puternică și directă → există **prezumția** că **prețul este influențat mai degrabă de piață** (“efect de turmă”) decât de publicarea situațiilor financiare & raportului auditorului;
- legătură de intensitate medie/puternică și indirectă → există **prezumția** că **investitorii analizează mai atent situațiile financiare & raportul auditorului** (“efectul de turmă” este mai puțin vizibil).

Evidențe empirice – variația de preț în corelație cu tipul opiniei de audit

Variație de preț pozitivă și supraunitară (>1%)	74	100%	Percepție
Situații în care a fost emisă opinie de audit nemodificată	51	69%	Rațională
Situații în care a fost emisă opinie de audit modificată	19	26%	Irațională
Situații în care raportul de audit nu a fost disponibil	4	5%	Necuantificabilă

Variație de preț negativă și supraunitară (>1%)	52	100%	Percepție
Situații în care a fost emisă opinie de audit nemodificată	38	73%	Irațională
Situații în care a fost emisă opinie de audit modificată	9	17%	Rațională
Situații în care raportul de audit nu a fost disponibil	5	10%	Necuantificabilă

Evaluarea generală	126	100%	Percepție
Număr de investigații	60	48%	Rațională
Număr de investigații	57	45%	Irațională
Număr de investigații	9	7%	Necuantificabilă

Constatări:

- Din **230 observații** asupra variației de preț (creștere/scădere) în 74 de situații variația a fost pozitivă și mai mare de 1%, iar în 52 de situații variația a fost negativă și mai mare de 1%.
- Corelând (exclusiv) tipul variației de preț cu tipul opiniei de audit → **în 48% din observații percepția este rațională ; în 45% din observații percepția este irațională.**
- **Zona de interes: percepția irațională, în cazul variației de preț pozitive și mai mari de 1%.**

Evidențe empirice – coordonate ale opiniei modificate de audit

Simbol	Var. Preț > 2 (%)	Baza opiniei modificate	Influența în poziția financiară	Tipul ajustării de audit
TEL	2,31%	Incorecta clasificare a datoriilor non-curente, neîndeplinirea indicatorilor financiari	Subevaluarea datoriilor curente	Cuantificabilă
FOJE	9,19 %	Indicii privind deprecierea intereselor de participare	Supraevaluare investiții financiare și rezultat curent	Necuantificabilă
SIF 3	5,49%	Lipsa SPAA privind valoarea recuperabilă a unor active financiare	Supraevaluare investiții financiare, rezultat global și rezerve; Subevaluare datorie impozit pe profit amânat	Necuantificabilă
VNC	6,43%	Lipsa SPAA privind cantitățile de stocuri și valoarea reevaluată a imobilizărilor	Supraevaluare stocuri și imobilizări corporale, rezerve din reevaluare, rezultat curent și reportat	Cuantificabilă
TBM	2,11%	Lipsa SPAA privind valoarea recuperabilă a stocurilor ; Tratament selectiv în reevaluarea imobilizărilor ; Incertitudini privind continuitatea activității	Supraevaluare stocuri și imobilizări corporale, rezerve din reevaluare, rezultat curent și reportat	Necuantificabilă
ELGS	2,77%	Neactualizarea la inflație a unor elemente de capitaluri	Subevaluarea capitalurilor proprii	Necuantificabilă
TRVM	39,36%	Lipsa SPAA privind valoarea recuperabilă a stocurilor	Supraevaluare stocuri și rezultat curent	Necuantificabilă
IMP	3,09%	Lipsa SPAA privind datorii față de bugete locale și datorii comerciale	Subevaluare datorii fiscale și comerciale	Necuantificabilă
IMP	8,47%	Creanțe comerciale neajustate pentru depreciere	Supraevaluare creanțe comerciale și rezultat curent	Cuantificabilă

Evidențe empirice – impactul opiniei de audit în percepția investitorilor

Simbol	Perioada raportare	Capitaluri proprii neajustate (lei)	Ajustare audit (lei)	VUAN neajustată (lei/acț.)	VUAN ajustată (lei/acț.)	Var. așteptată (%)	Var. efectivă (%)
IMP	31.12.2011	296.828.111	17.036.601	1,5001	1,4140	(-) 5,74	(-) 1,05
IMP	31.12.2008	333.576.000	2.191.860	0,1668	0,1657	(-) 0,66	8,47
TRP	31.12.2010	152.076.691	1.422.000	0,5105	0,5058	(-) 0,94	1,83
VNC	31.12.2013	108.525.916	4.800.000	0,1256	0,1201	(-) 4,42	6,43
SIF1	31.12.2008	413.631.925	25.812.257	0,7536	0,7066	(-) 6,24	(-) 0,69

Constatări:

- Număr **extrem de redus** de rapoarte care exprimă ajustări de audit cuantificabile (**5 : 217**), niciunul publicat mai recent de anul 2014.
- **Ajustările de audit** descrise de auditori ca efect al denaturărilor, variază între **0,66%** (IMP; 2008) și **6,24%** (SIF1;2008) din capitalurile proprii ale emitenților;
- **Percepția irațională**: variația așteptată a valorii contabile pe acțiune vs. variația efectivă a prețului de tranzacționare a acțiunii (exemple: VNC, SIF1 și IMP; 2011).

Concluzii & perspective

- ❑ **Dificil de obținut o izolare** a influenței pe care publicarea rapoartelor de audit ar putea să o comporte asupra volatilității prețurilor de tranzacționare;
- ❑ **Grad ridicat de conformitate** a emitenților cu cerințele cadrului de raportare financiară aplicabil (în principal IFRS) → în 81% din rapoartele examinate s-a exprimat opinie nemodificată;
- ❑ Opiniile de audit modificate (în 19% din rapoartele examinate) **nu au determinat o ajustare rațională** a prețurilor de tranzacționare (percepția irațională);
- ❑ Număr **extrem de redus de ajustări cuantificabile**, raportat la opiniile modificate (14%)
 - **Cât de important a fost raportul de audit în percepția investitorilor?**
- ❑ **Demersuri viitoare:**
 - investigarea percepției investitorilor asupra opiniei de audit (chestionare);
 - extinderea cercetărilor prin analiza KAM (comparativ 2017 și 2016).

Vă mulțumesc pentru atenție!
Orice propunere de îmbunătățire va fi
abordată cu mare interes...

PhD. Lecturer
Ioan Ovidiu SPĂTĂCEAN
ovidiu.spatacean@ea.upm.ro